

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖS
STRATEGINIO PLANAVIMO IR STEBĖSENOS GRUPĖS**

PAŽYMA

DĖL LIETUVOS ILGALAIKĖS RENOVACIJOS STRATEGIJOS

2021-03-18 Nr. NV-488

Vilnius

Projekto rengėja: Aplinkos ministerija.

Projekto tikslas: siekama pritarti Lietuvos ilgalaikiai renovacijos strategijai, įgyvendinant 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2018/844, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2010/31/ES dėl pastatų energinio naudingumo ir Direktyva 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo nuostatas.

Esmė:

- pagal 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2018/844, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2010/31/ES dėl pastatų energinio naudingumo ir Direktyva 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo nuostatas, kiekviena valstybė narė pirmąją ilgalaikę renovacijos strategiją turėjo pateikti Komisijai iki 2020 m. kovo 10 d. kaip valstybės galutinio integruoto nacionalinio energetikos ir klimato srities veiksmų plano dalis;
- Strategijoje pateikta nacionalinio pastatų fondo apžvalga:
 - 58 proc. pastatų fondo ploto sudaro pastatai pastatyti 1961-1992 m. Šių pastatų architektūrinė ir konstrukcinė įvairovė nėra didelė, tai sudaro prielaidas kartotiniams (standartiniais) renovacijos sprendimams realizuoti.
 - 2/3 (63 proc.) visos pastatų fondo pirminės energijos vartoja gyvenamieji pastatai: 34 proc. – individualūs gyvenamieji namai, 29 proc. – daugiabučiai.
 - 4/5 (77 proc.) visos pastatų fondo pirminės energijos vartoja D ir žemesnės energinio naudingumo klasės pastatai.
- Renovacijos strategijos tikslai iki 2050 m. siekia sumažinti metinius pastatų fondo rodiklius lyginant su 2020 metais:
 - *sumažinti pirminės energijos vartojimą iki 16,2 TWh (~60 proc.);*
 - *atsisakyti pirminės energijos iš iškastinio kuro;*
 - *pasiekti nulines CO₂ emisijas.*
- Numatyti renovacijos strategijos įgyvendinimo rodikliai ir orientaciniai 2030 m., 2040 m. ir 2050 m. tarpiniai tikslai.
- Siekiant renovacijos strategijos įgyvendinimo tikslų pasiekimo, būtina patikima ir sklandų procesą užtikrinanti renovacijos įgyvendinimo sistema. Siūloma:
 - Užtikrinti „vieno langelio“ principo įgyvendinimą. Geriausias prielaidas įgyvendinti „vieno langelio“ funkcijas turi savivaldybės, kurios turi patikimiausius duomenis apie pastatus, o pastatų savininkai nuolat palaiko ryšį su savivaldybe kitais klausimais.
 - Sukurti kompetencijų centrą. Toks centras turėtų centralizuotai kaupti gerąją praktiką, standartizuoti procesus bei teikti metodinę ir konsultacinę pagalbą savivaldybėms ir renovacijos administratoriams.
 - Sukurti techninės priežiūros mechanizmą. Turėtų būti sukurtas išorės kontrolės priemonių taikymo mechanizmas kiekviename renovacijos įgyvendinimo etape. Taip didinamas pastatų savininkų pasitikėjimas ir sumažinama renovacijos vėlavimo rizika.
- Pakankamas finansavimas. Preliminariais skaičiavimais, siekiant nustatytų tarpinių tikslų, iki 2030 m. į pastatų fondo atnaujinimą reikės investuoti vidutiniškai po 1,1 mlrd. Eur per metus, vėlesniais laikotarpiais investicijų poreikis augs iki 3 mlrd. Eur 2050 metais.
- Strategijos įgyvendinimo laikotarpis nuo 2021 iki 2050 m. skiriamas į 2 pagrindinius etapus:
 - I. Pasirengimo etapas (2021-2022 m.).
 - II. Įgyvendinimo etapas (2023-2050 m.).

Projekto esmė: siūloma:

- pritarti Lietuvos ilgalaikiai renovacijos strategijai;

- pavesti Aplinkos ministerijai **iki 2021 m. kovo 31 d.** Strategiją pateikti Europos Komisijai;
- pavesti Aplinkos ministerijai, Energetikos ministerijai, Vidaus reikalų ministerijai, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai ir Susisiekimo ministerijai pagal kompetenciją plėtos programose numatyti priemones ir veiksmus Strategijos tikslams pasiekti.

Derinimas:

- Strategija derinta su Energetikos ministerija, Finansų ministerija, Europos investicijų banko atstovybe Lietuvoje, Kauno technologijos universitetu, Lietuvos atsinaujinančių išteklių energetikos konfederacija, Lietuvos energetikos institutu, Lietuvos respublikiniais būsto valdymo ir priežiūros rūmais, Lietuvos saulės energijos asociacija, Lietuvos savivaldybių asociacija, Lietuvos statybininkų asociacija, Lietuvos šilumos tiekėjų asociacija, Lietuvos vartotojų organizacijų aljansu, Mineralinės vatos gamintojų asociacija, Nacionaline pasyvaus namo asociacija, UAB „Viešųjų investicijų plėtros agentūra“, viešąja įstaiga „Būsto energijos taupymo agentūra“, Viešąja įstaiga „Lietuvos energetikos agentūra“, Vilniaus Gedimino technikos universitetu ir pakoreguota pagal gautas pastabas ir pasiūlymus.
- Įvertintos viešųjų konsultacijų, vykusių nuo 2020-11-27 iki 2020-12-04, ir nuo 2021-02-03 iki 2021-02-12 metu gautos pastabos. Pastabos ir pasiūlymai įvertinti derinimo pažymoje.

Atitikimas Vyriausybės programos nuostatom – Strategija prisideda prie Vyriausybės programos 157.5. punkto („Renovacijos banga – 1 000 renovuotų daugiabučių per metus. <...>“) nuostatų įgyvendinimo.

Dalykinio vertinimo išvada – siūlome teikiamą Vyriausybės positarimo protokolo projektą svarstyti Tarpinstituciniame positarime.

Strateginio planavimo ir stebėsenos grupės pastabos:

1. Strateginiai tikslai turi būti pavadinti tikslais. Direktyva kalba apie tarpinius tikslus, o vadovaujantis Strateginio valdymo įstatymus šiame dokumente strateginių tikslų neturėtų būti nustatoma. Tikslai suformuluoti neteisingai, jie galėtų būti performuluoti su skaitine išraiška ir apjungti su rodikliais iki 2050 m. Reikėtų koreguoti 5.1. dalį.
2. N7 dalį reikia tikslinti, nes VRP 2021 m. yra 128 eurai, tad arba reikėtų keisti “šiuo metu” į konkrečius metus 2020 m. arba keisti skaičiavimus.
3. 6 skyriuje pateikiama vizija turėtų būti perkelta, arba į dokumento pradžią arba į 5 skyriaus pradžią. 6 skyriuje pateikta rezultatų lentelė turėtų sietis ir turėtų būti apie tas pačias naudas, nes nauda yra ne kas kitas, o geras, teigiamas rezultatas.
4. P3 dalyje reikėtų suvienodinti NPP pavadinimus. Be to, nurodant planavimo dokumentus, kuriais bus įgyvendinama teikiama Strategija, rekomenduojama įvertinti ne tik NPP, bet ir kitus ilgos trukmės planavimo dokumentus.

Ekonomikos politikos grupės patarėja

Ieva Bardauskienė

Strateginio planavimo ir stebėsenos grupės

Vaida Budzevičienė